

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému „Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o Európskom fonde pre námorníctvo a rybárstvo, ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1198/2006, nariadenie Rady (ES) č. 861/2006 a nariadenie Rady (EÚ) č. XXX/2011 o integrovanej námornej politike“

COM(2011) 804 final – 2011/0380 (COD)

(2012/C 299/24)

Spravodajca: **pán Sarró IPARRAGUIRE**

Európska rada (15. decembra 2011) a Európsky parlament (16. januára 2012) sa v súlade s článkom 43 Zmluvy o fungovaní Európskej únie rozhodli prekonzultovať s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom

„Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o Európskom fonde pre námorníctvo a rybárstvo, ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1198/2006, nariadenie Rady (ES) č. 861/2006 a nariadenie Rady (EÚ) č. XXX/2011 o integrovanej námornej politike“

COM(2011) 804 final – 2011/0380(COD).

Odborná sekcia pre poľnohospodárstvo, rozvoj vidieka a životné prostredie poverená prípravnými prácami prijala svoje stanovisko 26. júna 2012.

Európsky hospodársky a sociálny výbor na svojom 482. plenárnom zasadnutí 11. a 12. júla 2012 (schôdza z 11. júla 2012) prijal 150 hlasmi za, pričom 1 člen hlasoval proti a 6 sa hlasovania zdržali, nasledujúce stanovisko:

1. Závety a odporúčania

1.1 Výbor víta návrh Komisie a súhlasí so stanovenými cieľmi a prioritami. Domnieva sa však, že v rámci prvého cieľa by sa malo špecifikovať, že rybolov a akvakultúra musia byť udržateľné a konkurencieschopné z hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho hľadiska. EHSV sa tiež nazdáva, že medzi cieľmi Európskeho fondu pre námorníctvo a rybárstvo (EFNR) chýba osobitný odkaz na obchodný a spracovateľský sektor zameraný na produkty rybolovu a akvakultúry.

1.2 Pokiaľ ide o definíciu pojmu „maloobjemový pobrežný rybolov“, EHSV poukazuje na obsah svojho stanoviska k reforme spoločnej rybárskej politiky a vyzýva Radu a Európsky parlament, aby náležite doplnili návrh Komisie.

1.3 Výbor súhlasí s cieľom odstrániť prípadnú nadmernú kapacitu flotily. Domnieva sa, že je preto potrebné zachovať podporu na definitívne zastavenie činnosti rybárskych lodí, ak to umožní, aby sa každý segment skutočne prispôsobil existujúcim možnostiam rybolovu.

1.4 EHSV takisto považuje za potrebné zachovať podporu na dočasné zastavenie činnosti flotily.

1.5 Výbor považuje za veľmi dôležité poskytovať pomoc na rozvoj vzťahov a vytváranie partnerstiev medzi vedeckými

a rybárskymi subjektmi, na podporu ľudského kapitálu a sociálneho dialógu, na stimulovanie diverzifikácie a vytváranie pracovných miest ako aj na zlepšenie bezpečnosti na palube. Okrem toho sa nazdáva, že by sa mali zaviesť opatrenia, ktoré prilákajú do odvetvia rybolovu mladých profesionálov, v snahe zabezpečiť chýbajúcu výmenu generácií, a mala by sa venovať väčšia pozornosť tvorbe a zachovaniu pracovných miest.

1.6 EHSV súhlasí s poskytovaním podpory na vykonávanie ochranných opatrení v rámci SRP, obmedzovanie vplyvu rybolovu na morské prostredie, inovácie, ochranu a obnovu morskej biodiverzity, zmiernenie klimatických zmien, lepšie využitie nežiaducich úlovkov a zvýšenie energetickej účinnosti.

1.7 Výbor súhlasí s podporou vnútrozemského rybolovu. Domnieva sa však, že by sa mali zaviesť opatrenia na podporu prevencie vzájomného pôsobenia sladkovodnej akvakultúry a sladkovodného rybolovu.

1.8 EHSV podporuje opatrenia zamerané na udržateľný rozvoj akvakultúry a oblastí rybolovu a navrhuje v stanovisku niekoľko dôležitých zlepšení.

1.9 EHSV víta opatrenia súvisiace s marketingom a spracovaním. Považuje však za potrebné zachovať podporu, ktorá vykompenzuje organizáciám výrobcov skladovanie výrobkov rybolovu až do ukončenia platnosti EFNR. Takisto považuje za nevyhnutné zachovať mechanizmus vyrovnávacích

príspevkov za tuniaka smerujúceho do spracovateľského priemyslu. Okrem toho sa domnieva, že by sa medzi osobitné ciele malo začleniť zlepšenie konkurencieschopnosti spracovateľského priemyslu, zlepšenie podmienok verejného zdravia a kvality výrobkov, zníženie negatívneho vplyvu na životné prostredie a zvýšenie energetickej účinnosti, zlepšenie využívania málo využívaných druhov, vedľajších výrobkov a odpadu, vývoj a výroba nových produktov a ich uvádzanie na trh, využívanie nových technológií a inovačných metód vo výrobe, otváranie a rozvoj trhov a zlepšenie pracovných podmienok a odborného vzdelávania zamestnancov.

1.10 EHSV víta všetky návrhy v súvislosti s integrovanou námornou politikou.

2. Súvislosti

2.1 Reforma spoločnej rybárskej politiky (SRP) nadobudne účinnosť 1. januára 2013 ⁽¹⁾.

2.2 Platná SRP sa z finančného hľadiska opiera o nariadenie (ES) č. 1198/2006 o Európskom fonde pre rybné hospodárstvo, ktorého preskúmanie bolo plánované pred 1. januárom 2014.

2.3 Integrovaná námorná politika (INP) sa v období rokov 2008 – 2010 financovala prostredníctvom súboru pilotných projektov a prípravných činností. Komisia navrhla nový finančný nástroj na obdobie rokov 2012 – 2013.

2.4 Zámerom nového Európskeho fondu pre námorníctvo a rybárstvo (EFNR), ktorý nadobudne účinnosť 1. januára 2014, je zaistiť reformu SRP a konsolidáciu INP.

3. Analýza návrhu

3.1 Ciele a priority

3.1.1 Návrh vo všeobecnosti rozdeľuje podporu pridelovanú v rámci „spoločného hospodárenia“, predovšetkým SRP a „priameho hospodárenia“, ktoré pokrýva INP a doplnkové opatrenia k SRP, ako aj k INP, a zavádza finančné opatrenia EÚ na uskutočňovanie:

- a) spoločnej rybárskej politiky;
- b) príslušných opatrení týkajúcich sa morského práva;
- c) udržateľného rozvoja rybárskych oblastí a vnútrozemského rybolovu;
- d) integrovanej námornej politiky.

3.1.2 Pokiaľ ide o definíciu pojmu „maloobjemový pobrežný rybolov“, EHSV poukazuje na obsah svojho stanoviska k reforme. Výbor sa domnieva, že sa nezohľadňuje skutočný stav drobnej flotily v jednotlivých členských štátoch a že sa stanovuje jediné ľubovoľné kritérium, ktoré môže viesť k diskriminačným situáciám. EHSV preto žiada, aby sa k dĺžke pridali

dodatočné kritériá, ktoré by sa mohli uplatňovať s cieľom definovať tento vysoko rozmanitý druh rybolovu, ako je napríklad obdobie strávené na otvorenom mori, vzdialenosť od pobrežia, druh rybárskeho výstroja alebo väzby na miestne komunity. Rovnako by sa mala definícia drobného rybolovu vzťahovať aj na lov prostredníctvom pascových sietí.

3.1.3 EHSV považuje za vhodné objasniť pojmy „samostatne zárobkovo činní rybári“ a „zamestnanci“ s cieľom presne vymedziť adresátov rozličných opatrení EFNR, keďže pojem „rybár“ sa často používa v rozličných kontextoch: majitelia lodí, samostatne zárobkovo činní rybári atď.

3.1.4 Cieľom EFNR je:

- a) podpora udržateľného a konkurencieschopného rybárstva a akvakultúry;
- b) podpora rozvoja a vykonávania integrovanej námornej politiky spôsobom, ktorý dopĺňa politiku súdržnosti a spoločnú rybársku politiku;
- c) podpora vyváženého a inkluzívneho územného rozvoja rybolovných oblastí;
- d) podpora vykonávania SRP.

3.1.5 EHSV sa domnieva, že v rámci prvého cieľa by sa malo špecifikovať, že rybolov a akvakultúra musia byť udržateľné a konkurencieschopné z hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho hľadiska.

3.1.6 V opise uvedených cieľov, ako aj v prioritách EÚ podľa EHSV chýba osobitný odkaz na obchodný a spracovateľský sektor, keďže ide o príjemcov, na ktoré sú zamerané opatrenia uvedené v návrhu. Výbor v tejto súvislosti vyjadruje poľutovanie nad tým, že medzi cieľmi nie je zahrnuté financovanie investícií určených na zaistenie bezpečnosti a kvality výrobkov, zlepšenie pracovných podmienok a podnikateľského prostredia a na podporu rozvoja silnej, inovatívnej a udržateľnej priemyselnej základne, ktorá je schopná vytvárať pracovné miesta a konkurovať na svetovom trhu.

3.1.7 Návrh sa bude vzťahovať na operácie, ktoré sa vykonávajú na území Únie, pokiaľ nie je v tomto nariadení stanovené inak.

3.2 Prípustnosť žiadostí a neoprávnené operácie

3.2.1 Počas určeného časového obdobia nebudú prípustné žiadosti predložené prevádzkovateľmi, ktorí sa dopustili nezrovnalosti v súvislosti s Európskym fondom pre rybárstvo (EFR) alebo fondom EFNR, ktorí sa dopustili závažného porušenia nariadenia o nezákonnom, nenahlásenom a neregulovanom rybolove (INDNR), ktorí sú na zozname plavidiel vykonávajúcich nezákonný, nenahlásený a neregulovaný rybolov a ktorí sa dopustili iných prípadov nedodržania pravidiel SRP vážne ohrozujúcich udržateľnosť dotknutých zásob.

⁽¹⁾ CESE, Ú. v. EÚ C 181, 21.6.2012, s. 183 - 195.

3.2.2 V rámci fondu EFNR nie sú oprávnené tieto operácie:

- a) operácie, ktoré zvyšujú rybolovnú kapacitu plavidiel;
- b) stavba nových rybárskych plavidiel, vyradenie alebo dovoz rybárskych plavidiel;
- c) dočasné pozastavenie rybolovných činností;
- d) experimentálny rybolov;
- e) prevod vlastníctva podniku;
- f) priame opätovné zarybňovanie, pokiaľ sa s ním v právnom akte EÚ výslovne nepočíta ako s ochranným opatrením alebo pokiaľ nejde o experimentálne zarybňovanie.

3.2.3 EHSV sa domnieva, že je potrebné zachovať podporu na definitívne zastavenie činnosti rybárskych lodí, aby sa mohla začať seriózna a dôkladná reštrukturalizácia flotily EÚ, ak sa umožní, aby sa každý segment skutočne prispôbil existujúcim možnostiam rybolovu v rámci hospodársky, sociálne a environmentálne udržateľného rybolovu. Takisto by sa mali zahrnúť opatrenia na kompenzáciu v prípade zanechania tohto povolania ukončením činnosti plavidiel, ako je napríklad predčasný odchod do dôchodku a paušálne náhrady.

3.2.4 Zrušenie uvedenej podpory odôvodňovala Komisia tvrdením, že sa ňou nepodarilo vyriešiť problém nadmernej kapacity flotily Únie, pričom sa opierała o správu Dvora audítorov, ktorá analyzovala, či prijaté opatrenia prispeli k prispôbeniu kapacity flotíl súčasným možnostiam rybolovu.

3.2.5 Výbor však konštatuje, že táto správa nespochybňuje vplyv podpory na definitívne zastavenie činností, ale ponúka súbor odporúčaní samotnej Komisii a členským štátom.

3.2.5.1 Komisii odporúča, aby prijala vhodnejšie opatrenia na dosiahnutie rovnováhy medzi kapacitou a možnostami rybolovu, stanovila účinné obmedzenia kapacity flotíl, a aby sa uistila, že programy prevodu rybolovných povolení prispievajú k znižovaniu nadmernej kapacity.

3.2.5.2 členským štátom odporúča dohliadať na to, aby opatrenia na podporu investícií do plavidiel neprispievali k zvyšovaniu kapacity, aby zaručili, že šrotovacie režimy budú mať pozitívny vplyv na udržateľnosť vybraných populácií rýb a zabránili pridelovaniu verejnej podpory na programy vyradovania nečinných lodí.

3.2.6 Na vyriešenie problému nadmernej kapacity Komisia navrhuje systém prevoditeľných rybolovných povolení. EHSV vo svojom stanovisku o reforme odmietol tento systém, pretože

podpora na definitívne zastavenie činností by sa mala zachovať s cieľom znížiť prípadnú nadmernú kapacitu.

3.2.7 Na druhej strane EHSV považuje za potrebné uchovať podporu na prechodné pozastavenie činnosti, pretože je dôležitá pre zlepšenie stavu zdrojov, predovšetkým pokiaľ ide o biologický odpočinok a takisto o čiastočné nahradenie výpadku príjmov rybárov počas obdobia pozastavenia.

3.2.8 Podpora pri prechodnom pozastavení činnosti je úplne odôvodnená v týchto prípadoch:

- a) výrazné zníženie kvót alebo intenzity rybolovu v rámci viacročných plánov riadenia rybolovu;
- b) vypovedanie alebo ukončenie dohôd o rybnom hospodárstve a
- c) prírodné katastrofy.

3.2.9 Výbor sa domnieva, že táto podpora nadobúda osobitný význam v rámci zachovania a rozvoja sociálno-ekonomickej siete regiónov, ktoré sú vo veľkej miere závislé od rybolovu, pretože je určená vlastníkom lodí, ako aj posádkam, a zaručuje kontinuitu rybolovu.

3.3 *Rozpočtové prostriedky v rámci spoločného hospodárenia a priameho hospodárenia*

3.3.1 Rozpočtové prostriedky v rámci spoločného hospodárenia na obdobie rokov 2014 – 2020 sa zvýšia na 5520 miliónov EUR a budú rozdelené medzi členské štáty na základe objektívnych kritérií uvedených v návrhu. Prostriedky v rámci priameho hospodárenia, vrátane technickej pomoci, sa zvýšia na 1047 miliónov EUR.

3.3.2 Na získanie prístupu k spolufinancovaniu plánovanému v EFNR vypracuje každý členský štát jednotný operačný program na vykonávanie priorit EÚ. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov schválí operačné programy členských štátov a ich zmeny.

3.4 *Opatrenia financované v rámci spoločného hospodárenia*

3.4.1 *Udržateľný rozvoj rybolovu*

3.4.1.1 Podpora plánovaná v rámci tejto koncepcie prispeje k dosiahnutiu týchto priorit EÚ:

— rozvoj inovatívneho a konkurencieschopného rybárstva,

— podpora udržateľnej akvakultúry, ktorá bude účinne využívať zdroje.

3.4.1.2 Stanovuje sa všeobecná podmienka, že majiteľ, ktorému sa poskytne podpora určená na prispôsobenie plavidiel používaných v rámci maloobjemového pobrežného rybolovu tak, aby sa dali využiť na činnosti, ktoré nesúvisia s rybolovom, alebo ktorý dostal podporu určenú na investície do plavidiel s cieľom čo najlepšie využiť nežiaduce úlovky komerčných zásob rýb a zhodnotiť časti ulovených rýb, ktoré sa nevyužívajú naplno, nesmie presunúť predmetné plavidlo do tretej krajiny mimo EÚ počas najmenej piatich rokov odo dňa, keď došlo k uskutočneniu platby na účet príjemcu.

3.4.1.3 Podľa EHSV je potrebné prepracovať znenie bodu 3.4.1.2. a stanoviť v ňom, že plavidlá vyvezené v priebehu piatich rokov od získania podpory budú musieť túto podporu vrátiť v súlade so zásadou *pro rata temporis*.

3.4.1.4 **Inovácie** Podpora v rámci fondu EFNR sa môže vzťahovať na projekty zamerané na vývoj a zavádzanie výrobov, procesov, systémov riadenia a organizačných systémov, ktoré sú nové alebo výrazne vylepšené v porovnaní so súčasným stavom.

3.4.1.5 Podľa EHSV je potrebné špecifikovať význam pojmu „súčasný stav“ a pripomína, že inovácie sa vzťahujú aj na sociálne aspekty.

3.4.1.6 Operácie financované v rámci inovácií sa vykonávajú v spolupráci s vedeckým alebo technickým orgánom uznaným členským štátom, ktorý overuje výsledky týchto operácií.

3.4.1.7 EHSV sa domnieva, že nie všetky činnosti v oblasti inovácií si nevyhnutne vyžadujú zapojenie vedeckého alebo technického orgánu. Dôležitejšou požiadavkou musí byť zlepšenie hospodárskych výsledkov, ktoré rybárske podniky dosiahnu vzhľadom na tieto činnosti.

3.4.1.8 **Poradenské služby** Z fondu EFNR sa môžu podporovať:

- štúdie uskutočniteľnosti, v ktorých sa posúdi realizovateľnosť projektov,
- poskytovanie odborného poradenstva v oblasti obchodných a marketingových stratégií.

3.4.1.9 Komisia navrhuje, aby štúdie uskutočniteľnosti, v ktorých sa posúdi realizovateľnosť projektov a poskytovanie odborného poradenstva v oblasti obchodných a marketingových stratégií mali na starosti uznané vedecké a technické orgány s požadovanými poradenskými právomocami a aby ich náklady neprevyšovali sumu 3 000 EUR.

3.4.1.10 EHSV sa domnieva, že tieto činnosti sa majú rozšíriť tak, aby zahŕňali aj súkromné firmy, ktoré dokážu navrhovať strategické plány podnikateľského a obchodného charakteru a poskytovať súvisiace poradenstvo, a že by sa mala zvýšiť maximálna čiastka. V každom prípade by sa mala stanoviť metóda na určovanie tejto čiastky pri definovaní kritérií pre výber projektov.

3.4.1.11 **Partnerstvá medzi vedeckými a rybárskymi subjektmi** Z fondu EFNR možno podporovať:

- vytvorenie siete nezávislých vedeckých orgánov a rybárov alebo organizácií združujúcich rybárov,
- činnosti vykonávané touto sieťou.

3.4.1.12 EHSV považuje za mimoriadne dôležité, aby sa podporili vzťahy medzi výskumníkmi a rybármi.

3.4.1.13 **Podpora ľudského kapitálu a sociálneho dialógu** Z fondu EFNR sa môže podporovať:

- celoživotné vzdelávanie, šírenie vedeckých poznatkov a inovatívnych postupov a získavanie nových odborných zručností predovšetkým v oblasti udržateľného riadenia morských ekosystémov, činností v námornom odvetví, inovácií a podnikania,
- vytváranie sietí a výmena skúseností medzi zúčastnenými stranami vrátane organizácií zasadzujúcich sa za rovnosť príležitostí žien a mužov,
- sociálny dialóg na vnútroštátnej, regionálnej alebo miestnej úrovni, na ktorom sa zúčastňujú rybári alebo iné dotknuté zúčastnené strany.

3.4.1.14 EHSV uznáva úsilie Komisie zahrnúť činnosti určené na podporu ľudského kapitálu a sociálneho dialógu, tvorby pracovných miest, bezpečnosti a zdravia na palube rybárskych lodí. Nazdáva sa však, že je potrebné objasniť alebo doplniť niektoré aspekty. EHSV chce v prvom rade spresniť, že sociálny dialóg je proces, ktorého súčasťou sú sociálni partneri, t.j. organizácie zastupujúce zamestnávateľov a zamestnancov. V súvislosti s podporou sociálneho dialógu je preto potrebné vypustiť pojem „iné dotknuté zúčastnené strany“. Výbor sa ďalej domnieva, že okrem rybárov by sa medzi príjemcov tejto podpory mali zahrnúť aj iní prevádzkovatelia, aby tak z nej mohli profitovať aj iné osoby pôsobiace v oblasti rybolovu, ktoré vykonávajú pomocné práce: opravári výstroja, zamestnanci vykládky v prístavoch atď. EHSV okrem toho považuje za vhodné, aby sa podporovalo spolufinancovanie európskych činností uskutočňovaných európskymi organizáciami v tomto sektore, predovšetkým informačných seminárov o vývoji SRP s cieľom umožniť sociálnym partnerom lepšie pochopiť právne predpisy, podporovať dodržiavanie pravidiel a optimalizovať využívanie fondov. A napokon sa EHSV nazdáva, že EFNR by mal zahŕňať finančnú podporu pre vzdelávanie a odbornú prípravu rybárov, aby tak boli schopní nájsť si prácu v iných odvetviach. Súčasťou tejto finančnej podpory musí byť kompenzácia za stratu príjmov počas obdobia vzdelávania a odbornej prípravy.

3.4.1.15 **Uľahčenie diverzifikácie a tvorby pracovných miest** Z fondu EFNR sa môže podporovať:

- začatie podnikania v sektoroch, ktoré nesúvisia s rybolovom,
- prispôbenie plavidiel používaných v rámci maloobjemového pobrežného rybolovu tak, aby sa dali využiť na činnosti, ktoré nesúvisia s rybolovom.

3.4.1.16 EHSV sa domnieva, že by sa mala vypustiť zmienka o maloobjemovom rybolove, aby sa podporila úprava akéhokoľvek rybárskeho plavidla na inú činnosť než je rybolov.

3.4.1.17 Poukázať treba na absenciu podpory určenej na tvorbu pracovných miest v samotnom sektore rybolovu. EHSV považuje za potrebné, aby sa zaviedol nejaký druh opatrenia zameraného na začleňovanie mladých profesionálov do sektoru rybolovu, aby sa čiastočne mohol zmierniť jeden z veľkých problémov identifikovaných v sektore, a síce generačná výmena.

3.4.1.18 **Zdravie a bezpečnosť na palube** Z fondu EFNR sa bude môcť poskytovať podpora rybárom a majiteľom rybárskych plavidiel podľa programovacieho obdobia, podľa rybárskeho plavidla alebo podľa príjemcu, ktorá bude určená na investície na palube alebo do jednotlivých zariadení, pokiaľ tieto investície presahujú normy požadované podľa vnútroštátnych právnych predpisov alebo právnych predpisov Európskej únie.

3.4.1.19 EHSV zastáva názor, že by sa to nemalo týkať len investícií na palube plavidiel, aby tak mohli dostávať podporu aj samotní rybári a pomocní pracovníci. Rozsah tejto podpory by sa mal rozšíriť na všeobecné zlepšenie podmienok na palube, t.j. na predchádzanie pracovným rizikám, zlepšenie pracovných a hygienických podmienok atď., ako aj na štúdie zamerané na analýzu uskutočniteľnosti týchto investícií.

3.4.1.20 Okrem toho by sa malo zrušiť obmedzenie, že podporu možno poskytnúť len raz počas programovacieho obdobia.

3.4.1.21 Podpora systému prevoditeľných rybolovných povolení v rámci SRP Komisia navrhuje udeľovanie určitej podpory s cieľom zriadiť alebo zmeniť systémy udeľovania prevoditeľných rybolovných povolení v rámci SRP. EHSV považuje poskytovanie tejto podpory za vhodné v prípade, že sa tento systém skutočne zriadi v rámci SRP.

3.4.1.22 EFNR predpokladá poskytovanie podpory na vykonávanie ochranných opatrení v rámci SRP, na obmedzovanie vplyvu rybolovu na morské prostredie, na inovácie spojené so zachovaním morských biologických zdrojov a na ochranu a obnovu morskej biodiverzity a ekosystémov pri udržateľnom rybolove. EHSV súhlasí s touto podporou, pričom vyzdvihuje dôležitú úlohu, ktorú môžu zohrávať pri čistení a zachovaní morského prostredia samotní rybári.

3.4.1.23 **Zmiernenie klimatických zmien** V snahe zmierniť dôsledky klimatických zmien bude možné podporovať z EFNR investície na palubách určené na zníženie emisií znečisťujúcich látok alebo skleníkových plynov, ako aj do auditov a programov energetickej účinnosti. Komisia naopak navrhuje zrušiť podporu na výmenu a modernizáciu motorov.

3.4.1.24 EHSV sa domnieva, že je potrebné povoliť udeľovanie podpory na výmenu alebo modernizáciu motorov, ktoré nezvyšujú kapacitu plavidiel. V opačnom prípade by sa mohla ohroziť bezpečnosť plavidiel a samotných členov posádky, nezlepšila by sa energetická účinnosť a neprispelo by sa k zníženiu znečistenia.

3.4.1.25 **Kvalita výrobkov a nakladanie s nežiaducimi úlovkami** Z fondu EFNR sa budú môcť podporovať investície na palubách určené na zvýšenie kvality úlovku a lepšie využitie nežiaducich úlovkov. Počas programovacieho obdobia sa podpora poskytne na dané rybárske plavidlo alebo daného príjemcu najviac jedenkrát. Takisto bude možné udeliť z fondu EFNR podporu prístavom, vykládkovým miestam a prístreškom s cieľom zvýšiť energetickú účinnosť, prispieť k ochrane životného prostredia a zlepšiť bezpečnostné a pracovné podmienky a vybudovať alebo zmodernizovať prístrešky, aby sa tak zvýšila bezpečnosť rybárov.

3.4.1.26 EHSV považuje opatrenia určené pre rybárske prístavy, vykládkové miesta a prístrešky za vhodné a dodáva, že by sa mali rozšíriť aj na podporu investícií do skladovania a aukciu produktov rybolovu, tankovanie, zásobovanie plavidiel (voda, ľad, elektrina atď.), ako aj na elektronické riadenie predajných miest.

3.4.1.27 **Vnútrozemský rybolov** S cieľom zmierniť dôsledky sladkovodného rybolovu na životné prostredie, zvýšiť energetickú účinnosť, zvýšiť kvalitu vylodených rýb a zlepšiť bezpečnostné a pracovné podmienky sa z fondu EFNR budú môcť podporovať rybárske plavidlá loviace vo vnútrozemských vodách. Rovnako sa bude podporovať diverzifikácia vnútrozemských rybárov a ich účasť na riadení, obnove a monitorovaní lokalít sústavy Natura 2000. EHSV súhlasí s navrhovanými opatreniami, no v súlade so stanoviskom o reforme SRP by Komisia mala zaviesť opatrenia na podporu prevencie vzájomného pôsobenia sladkovodnej akvakultúry a sladkovodného rybolovu.

3.4.1.28 V najsevernejších regiónoch EÚ sa v obdobiach, ktoré zvyknú trvať šesť mesiacov, zimný rybolov uskutočňuje pod ľadom, a to v jazerách, ako aj v pobrežných oblastiach. Snežné skútre a osobitný výstroj na zimný rybolov by mali byť tiež oprávnené na získanie podpory z EFNR.

3.4.2 Udržateľný rozvoj akvakultúry

3.4.2.1 Podpora plánovaná v rámci tejto koncepcie prispeje k dosiahnutiu týchto priorit EÚ:

- rozvoj inovatívnej, konkurencieschopnej akvakultúry založenej na poznatkoch,
- podpora udržateľnej akvakultúry, ktorá bude účinne využívať zdroje.

3.4.2.2 EHSV považuje za vhodné poskytovanie podpory podnikom pôsobiacim v oblasti akvakultúry bez ohľadu na ich veľkosť (mikropodniky, malé a stredné podniky alebo veľké podniky), domnieva sa však, že u veľkých podnikov nie je potrebné znižovanie uvádzané v prílohe I.

3.4.2.3 Návrh predpokladá podporu inovácií, investícií do akvakultúrnych činností a podporu foriem akvakultúry na otvorení mori a nepotravinárskej akvakultúry s cieľom stimulovať druhy akvakultúry, ktoré majú vysoký potenciál rastu, podporu spracovania, marketingu a priameho predaja svojich vlastných výrobkov, podporu zakladania služieb zameraných na riadenie, náhradu a poradenstvo podnikov pôsobiacich v oblasti akvakultúry a podporu ľudského kapitálu a tvorby sietí.

3.4.2.4 Výbor tieto návrhy podporuje. Pokiaľ ide o posledný bod a s cieľom zlepšiť činnosť zamestnancov podnikov pôsobiacich v oblasti akvakultúry EHSV navrhuje, aby sa otvorila osobitná línia podpory na zlepšenie zdravotných a bezpečnostných podmienok pre zamestnancov akvakultúrnych fariem, tak na mori ako aj na palube pomocných plavidiel akvakultúry a takisto aj na pevninských farmách.

3.4.2.5 EHSV navrhuje zrušiť obmedzenie podpory určenej na celoživotné vzdelávanie a šírenie poznatkov a inovačných postupov atď. pre veľké podniky, pretože význam všetkých týchto činností je dôvodom pre odstránenie obmedzení týkajúcich sa veľkosti podnikov. Domnieva sa však, že prednosť by mali mať malé a stredné podniky.

3.4.2.6 Na zvýšenie potenciálu akvakultúrnych oblastí sa bude môcť z EFNR poskytnúť podpora určená na vyhľadávanie a mapovanie najvhodnejších oblastí, na zlepšenie infraštruktúry a prevenciu závažných škôd v akvakultúre.

3.4.2.7 EHSV považuje za potrebné podporovať investície určené na zlepšenie infraštruktúry domovských prístavov morskej akvakultúry alebo miest vykládky a investície do zariadení na zbieranie odpadu a nečistôt.

3.4.2.8 Podpora nových podnikateľov v oblasti akvakultúry Z fondu EFNR sa bude môcť poskytnúť pomoc mikropodnikom zakladaným novými podnikateľmi v oblasti akvakultúry, ktorí vstupujú do tohto odvetvia a majú zodpovedajúce odborné zručnosti a schopnosti; po prvýkrát zakladajú mikropodnik alebo malý podnik v oblasti akvakultúry ako vedúci takehoto podniku a predložia podnikateľský zámer rozvoja svojich akvakultúrnych činností.

3.4.2.9 EHSV navrhuje, aby sa podpora tohto druhu týkala čistého vytvárania pracovných miest pre akýkoľvek podnik pôsobiaci v oblasti akvakultúry bez ohľadu na to, či je nový alebo nie.

3.4.2.10 S cieľom podporiť akvakultúru s vysokou úrovňou ochrany životného prostredia sa z fondu EFNR bude môcť

poskytovať podpora na pokrytie určitých investícií. EHSV sa domnieva, že rovnako ako v prípade rybolovu by bolo potrebné zahrnúť podporu investícií na zníženie emisií znečisťujúcich látok alebo skleníkových plynov, ako aj do auditov a programov energetickej účinnosti.

3.4.2.11 Takisto možno poskytnúť podporu určenú na prechod na systém pre ekologické riadenie a audit a na ekologickú akvakultúru, na akvakultúru zabezpečujúcu environmentálne služby, na opatrenia na ochranu verejného zdravia a opatrenia na ochranu zdravia a dobrých životných podmienok zvierat.

3.4.2.12 EHSV sa nazdáva, že zdravie zvierat má kľúčový význam pre udržateľnosť sektoru akvakultúry a preto je potrebné posilniť podporu tejto oblasti z EFNR. V tejto súvislosti navrhuje vytvorenie a rozvoj združení na ochranu zdravia zvierat v akvakultúre, aké už úspešne existujú v oblasti chovu hospodárskych zvierat.

3.4.2.13 Návrh predpokladá možnosť poskytnúť príspevok k poisteniu akvakultúrnych zásob, ktorý pokryje určité straty. EHSV považuje za potrebné zahrnúť náklady súvisiace so zberom a likvidáciou zvierat ktoré uhynuli v chove prirodzenou smrťou alebo v dôsledku nehôd atď., ako aj náklady na utratenie a pochovanie zvierat v danom chove z veterinárnych dôvodov a na základe povolenia správnych orgánov.

3.4.3 Udržateľný rozvoj oblastí rybolovu

3.4.3.1 Podpora plánovaná v tomto kontexte by prispela k dosiahnutiu priority EÚ, ktorá spočíva vo vyváženom a inkluzívnom územnom rozvoji rybolovných oblastí stimulujúcu pritom rast zamestnanosti a územnú súdržnosť. Túto podporu bude možné udeľovať rybolovným oblastiam menším než sú celky NUTS 3⁽²⁾.

3.4.3.2 EHSV považuje za diskriminačné, že z tejto podpory sú vylúčené pobrežné mestá, ktoré majú viac než 100 000 obyvateľov, keďže flotily kotvia v rybárskych prístavoch bez ohľadu na veľkosť populácie daných miest a obcí.

3.4.3.3 Komisia navrhuje aktualizáciu a posilnenie rybárskych miestnych akčných skupín (GALP), ktoré navrhnu integrovanú stratégiu miestneho rozvoja, kde bude zjavné sociálno-ekonomické zloženie oblasti s vyváženým zastúpením súkromného a verejného sektora a občianskej spoločnosti.

3.4.3.4 V snahe objektívne posúdiť výsledky doterajšej činnosti týchto skupín, ktorých cieľom je oživenie pobrežných oblastí, považuje EHSV sa kľúčové, aby Komisia predložila uvedené posúdenie skôr, než sa podpora predpokladaná v tomto rámci prejaví v nových fondoch.

(2) Pozri nariadenie (ES) č 1059/2003 Európskeho parlamentu a Rady z 26. mája 2003 o zostavení spoločnej nomenklatúry územných jednotiek pre štatistické účely (NUTS) (Ú. v. EÚ L 154, 21.6.2003, s. 1).

3.4.4 Marketing a spracovanie

3.4.4.1 Komisia predpokladá niektoré opatrenia súvisiace s uvádzaním na trh a spracovaním, predovšetkým opatrenia, ktoré sú určené na prípravu a vykonávanie výrobných a marketingových plánov organizácií výrobcov.

3.4.4.2 EHSV síce podporuje toto opatrenie, ktoré prispeje k udržateľnosti zdrojov a konkurencieschopnosti podnikov, domnieva sa však, že je potrebné zaviesť nejaký mechanizmus flexibility plánov, pretože sa pohybujeme na globalizovanom trhu, kde sa podmienky ponuky a dopytu môžu kedykoľvek zmeniť.

3.4.4.3 Návrh predpokladá udeľovanie podpory, ktorá vykompenzuje organizáciám výrobcov skladovanie výrobkov rybolovu uvedených v prílohe II nariadenia o spoločnej organizácii trhov. Podpora sa bude postupne znižovať a v roku 2019 sa úplne zruší.

3.4.4.4 EHSV nesúhlasí s tým, aby sa táto podpora postupne znižovala až do jej úplného zrušenia v roku 2019, pretože zásadne prispieva k stabilizácii trhov, a preto považuje za potrebné jej zachovanie do roku 2020.

3.4.4.5 Výbor konštatoval zrušenie mechanizmu vyrovnávacích príspevkov za tuniaka smerujúceho do spracovateľského priemyslu. S týmto mechanizmom doteraz počítala spoločná organizácia trhu.

3.4.4.6 Tento mechanizmus sa stanovuje ako náhrada za úplné a trvalé zrušenie spoločného colného sadzobníka na neporciovaného tuniaka pochádzajúceho z tretích krajín, ktorý je určený spracovateľskému priemyslu. Výbor sa domnieva, že toto zrušenie by jasne znevýhodnilo produkciu EÚ, ktorá by musela konkurovať výrobkom s nižšími hygienickými a zdravotnými požiadavkami než majú výrobky EÚ. EHSV preto požaduje, aby sa zachoval uvedený mechanizmus vyrovnávacích príspevkov.

3.4.4.7 Podľa EHSV podpora určená na súkromné skladovanie uvedená v návrhu nenahrádza ani nezaručuje primeraný príjem výrobcov tuniakov pri znížení ceny tuniaka v Únii, čo je dôvod, pre ktorý sa zaviedol systém vyrovnávacích príspevkov.

3.4.4.8 Návrh predpokladá možnosť poskytovať určitú podporu opatreniam na uvádzanie na trh.

3.4.4.9 EHSV považuje za potrebné rozšíriť túto podporu na vypracúvanie a realizáciu komunikačných kampaní zameraných na zlepšenie imidžu rybolovu a akvakultúry. **EHSV rovnako navrhuje** začleniť nové body týkajúce sa organizácie veľtrhov a obchodných podujatí v tomto sektore a účasti na nich, činností, ktoré uľahčujú prístup podnikov k inováciám, činností

v oblasti vzdelávania o súčasnom stave, nových alebo zdokonalených postupoch a organizačných systémoch.

3.4.4.10 Vzhľadom na významnú úlohu, ktorú pri podpore a zlepšovaní uvádzania výrobkov na trh zohrávajú medziodvetvové organizácie, považuje výbor za vhodné, aby sa nepodporoval len vznik týchto organizácií, ale aj ich fungovanie, s cieľom umožniť im vykonávať pridelené právomoci.

3.4.4.11 Z fondu EFNR sa tiež budú môcť podporovať určité investície do činností týkajúcich sa spracovania výrobkov. Výbor zastáva názor, že by sa mali doplniť o tieto osobitné ciele: zlepšenie konkurencieschopnosti spracovateľského priemyslu, zlepšenie podmienok verejného zdravia a kvality výrobkov, zníženie negatívneho vplyvu na životné prostredie a zvýšenie energetickej účinnosti, zlepšenie využívania málo využívaných druhov, vedľajších výrobkov a odpadu, vývoj a výroba nových produktov a ich uvádzanie na trh, využívanie nových technológií a inovačných metód vo výrobe, otváranie a rozvoj trhov a zlepšenie pracovných podmienok a odborného vzdelávania zamestnancov.

3.4.5 Najvzdialenejšie regióny

3.4.5.1 Návrh ráta s kompenzáciou dodatočných nákladov pre výrobky rybolovu a akvakultúry z najvzdialenejších regiónov – Azorských ostrovov, Madeiry, Kanárskych ostrovov, Francúzskej Guyany a Réunionu. Výbor sa nazdáva, že Komisia by mala podrobne objasniť svoje výpočty, ktorými dospela k rozdeleniu rozpočtu pre každý z najvzdialenejších regiónov a okrem toho by mala zdôvodniť, prečo znížila rozpočet určený pre Kanárske ostrovy, zatiaľ čo rozpočty pre ostatné regióny boli zvýšené.

3.4.6 Sprievodné opatrenia SRP

3.4.6.1 Z fondu EFNR sa bude môcť podporovať vykonávanie systému EÚ na kontrolu, inšpekcie a presadzovanie a tiež zber, riadenie a využívanie primárnych biologických, technických, environmentálnych a sociálno-hospodárskych údajov v súlade s nariadením o SRP. EHSV považuje túto podporu za kľúčovú pre zaručenie kontroly a zberu údajov v celej EÚ, vrátane tých údajov, ktoré sa týkajú pracovných inšpekcií.

3.4.6.2 V prípade mnohých z uvedených opatrení návrh stanovuje obmedzenie, že podporu možno poskytnúť rybárskemu plavidlu len raz počas programovacieho obdobia. Toto obmedzenie by sa malo zrušiť.

3.4.6.3 EHSV sa domnieva, že by sa malo zvážiť vytvorenie krízového fondu, ktorý by umožnil reagovať na náhle potreby sektora tak, aby sa mohli prijať flexibilné núdzové opatrenia vo výnimočných situáciách, akými sú napríklad preradenie flotily z dôvodu prerušenia alebo neobnovenia dohôd o rybolove, náhle zvýšenie prevádzkových nákladov, prírodné katastrofy atď.

3.5 Opatrenia financované v rámci priameho hospodárenia

3.5.1 Integrovaná námorná politika

3.5.1.1 Návrh obsahuje podporu, ktorá má prispieť k rozvoju a vykonávaniu integrovanej námornej politiky EÚ s cieľom podporiť integrované riadenie námorných a pobrežných otázok, rozvoj medziodvetvových iniciatív, ktoré budú vzájomne prospešné pre rôzne námorné odvetvia a odvetvové politiky, podporovať udržateľný rast, zamestnanosť, inovácie a nové technológie v rozvíjajúcich sa a perspektívnych námorných odvetviach v pobrežných oblastiach, podporovať ochranu morského prostredia, najmä jeho biodiverzity, a morské chránené oblasti, ako aj podporovať udržateľné využívanie morských a pobrežných zdrojov. EHSV víta navrhované opatrenia.

3.5.1.2 Takisto sa zavádza podpora na uľahčenie vykonávania SRP a INP, predovšetkým pokiaľ ide o vedecké poradenstvo v rámci SRP, osobitné opatrenia kontroly a presadzovania v rámci SRP, dobrovoľné príspevky do medzinárodných organizácií, poradné rady, informácie o trhu a propagačné činnosti. Výbor považuje túto podporu za primeranú.

3.5.1.3 Výbor uznáva význam úlohy, ktorú zohrávajú regionálne poradné rady, v ktorých majú zastúpenie všetky zainteresované strany, ako konzultačné orgány Komisie pre rozličné otázky spojené so SRP. Výbor si preto myslí, že táto podpora by mala stačiť na zaručenie ich správneho fungovania tak, aby bolo možné zaistiť účasť všetkých členov, vrátane vedcov.

3.5.1.4 EHSV sa nazdáva, že EFNR by mal financovať budúcu odvetvovú radu pre zručnosti a pracovné miesta, ktorá je súčasťou cieľov reformy SRP, stratégie Európa 2020

a oznámenia na tému „Nové zručnosti pre nové pracovné miesta“⁽³⁾. Takisto zastáva názor, že by sa mal aj naďalej financovať Poradný výbor EÚ pre rybolov a akvakultúru. V prípade, že by uvedený fond napokon zanikol, EHSV požaduje vytvorenie Poradnej rady pre priemysel, trh a všeobecné otázky.

3.5.1.5 Pokiaľ ide o informácie o trhu, výbor pozitívne hodnotí akúkoľvek podporu určenú na šírenie a rozvoj informácií o trhu s výrobkami rybolovu a akvakultúry.

3.5.2 Technická pomoc

3.5.2.1 Návrh stanovuje udeľovanie podpory na technickú pomoc z iniciatívy Komisie na vykonávanie dohôd o udržateľnom rybolove a účasti EÚ v regionálnych organizáciách pre riadenie rybolovu, ako aj na zriadenie európskej siete rybárskych miestnych akčných skupín. Výbor považuje túto podporu za kľúčovú.

3.6 Vykonávanie

3.6.1 Na záver návrh veľmi podrobne opisuje vykonávanie programov podpory v rámci spoločného, ako aj priameho hospodárenia, mechanizmy vykonávania, systémy riadenia a kontroly zo strany členských štátov, ako aj Komisie, a tiež ich monitorovanie, hodnotenie, informovanie a komunikáciu.

3.6.2 EHSV schvaľuje systémy vykonávania v rámci oboch režimoch, pretože obsahujú skúsenosti Komisie so všetkými postupmi potrebnými na zavádzanie, vykonávanie, monitorovanie a ukončenie programov podpory predpokladaných v rámci SRP a INP.

V Bruseli 11. júla 2012

Predseda
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Staffan NILSSON

⁽³⁾ Pozri stanovisko EHSV na tému „Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: Nové zručnosti pre nové pracovné miesta - Predvídanie a zosúladňovanie potrieb trhu práce a zručností“ COM(2008) 868 final, Ú. v. EÚ C 128, 18.5 2010, s. 74.